

יחסים זוגיים יהוו תרופה לניכור של המהפיכה הטכנולוגית

"תחום דיני המשפחה הוא תחום דינמי שעבר מהפיכות בתוך כעשור", אומרת עו"ד איימי בכור-בוני, המתמחה בדיני משפחה בריאיון למגזין "2050", שאיתה נפגשנו על מנת לקבל סקירה מקיפה על השינויים שחלו בענף והתחזיות לעתיד | גלית שפיר

בכל הנוגע למזונות אישה (שהם בנפרד מהמזונות לילדים). בישראל אישה מקבלת מזונות אך ורק עד למעמד מתן הגט, ובמקרים שישנן הוכחות לבגידה מתן המזונות מופסק מיידית. לעומת זאת, באירופה ובארצות הברית האישה מקבלת דמי מזונות למשך שנים רבות, ובמדינות מסוימות עד ליום מותה של האישה.

הענף בעוד חמש שנים:

הזוגיות שלנו תשנה את פניה ומערכת היחסים הזוגית תהפוך יותר ויותר למערכת יחסים חוזית לכל דבר. מאחר ואין ודאות משפטית, צדדים שירצו להינשא, ואין זה חשוב אם מדובר בנישואין אזרחיים הלכתיים או ידועים בציבור, יסדירו את כל הנושאים בהסכם ממון מפורט. ביהמ"ש לענייני משפחה יהפוך יותר ויותר לביהמ"ש שדן בהסכמים, אכיפתם וביטולם.

הענף בשנת 2050:

הקידמה הטכנולוגית תביא עימה יתרונות בתחומים רבים בחיינו, אך דווקא ביחסים הבינאישיים הדבר ישפיע לרעה, ומרבית הקשרים יתנהלו באמצעות הרשתות החברתיות ופחות במפגשים אישיים.

הזרות והניכור, שייצרו השינויים הטכנולוגיים, יגרמו לנו לחזור אחורה ולחפש את המקומות שהמרניים של המשפחתיות ויגבר הרצון למגע אנושי. יחסים זוגיים יהוו תרופה לניכור ולחוסר האני-טימיות שיוצרים הטלפונים החכמים, היחסים בווטסאפ, או בפייסבוק.

הליך פירוק הזוגיות ישנה את פניו והמגמה תהיה ניהול תיק גירושין בדומה לניהול פירוק שותפות, כאשר ברוב המקרים הצדדים יגיעו להליך עם הסכם קודם שנחתם בנהם בתחילת הקשר הזוגי, כשהדגש יהיה בחלוקת נטל שיווינית בנושא גידול הילדים בין האב לאם.

ביקושים בענף ב-2050:

הענף של עורכי דין לענייני משפחה ימשיך במגמת צמיחה.

הטרנד בשנת 2050:

יהיו יותר ויותר משפחות ייחודיות בתמהילים שניים או יותר לנו בלתי מקובלים היום.

שהחוק קבע.

בעיה שנייה, מבנה החוק עלול לגרום לפגיעה בכך הזוג שהוא יותר חלש כלכלית, מאחר והחוק לא מספק הגנה אמיתית נגד הברחת רכוש והסתרת מידע כלכלי על-ידי בן הזוג ששולט ברכוש המשותף. הבעיה השלישית, על המגשרים שנבחרו לתת מענה לחוק לא חלים כללי האתיקה, ולא ברור מה ההסמכה שלהם ובאיזה אופן ינהלו את התהליך.

שינויים חוקתיים שצפויים בענף:

משרד המשפטים פועל בימים אלו לתיקון מספר חוקים בתחום דיני המשפחה הגורמים לאפליה בין בני זוג. שרת המשפטים, ח"כ איילת שקד, יזמה הצעת חוק לשוויון בנטל המזונות בין אבות לאימהות. הצעת החוק נולדה בעקבות ועדת שיפמן, שהמליצה על חלוקה שיוויונית בנטל הכלכלי של גידול הילדים וקבעה כי תשלום המזונות יהיה נגזרת של מספר פרמטרים ובהם: שהות הילדים אצל ההורים ומצב ההכנסות והנכסים של כל אחד מבני הזוג. חוק נוסף שנמצא כיום בדיונים הוא "חזקת הגיל הרך". על-פי הנוסח החדש, שהוגש לאחרונה על-ידי מפלגות הקואליציה, ילדים עד גיל שנתיים בלבד יועברו אוטומטית למשמרת של האם, במקרים שבהם ההורים הגרושים לא מצליחים להגיע בניהם להסכמה.

הבעיות בענף:

עומס גדול בבתי הדין הרבניים ובתי המשפט לענייני משפחה גורם לסחבת גדולה בטיפול בתיקי גירושין. בעיה נוספת היא חוסר הפרדה של נושאי דת מהליכי הגירושין, מה שגורר עימו בעיות בהן תופעת סרבנות הגט וסחטנות של אחד הצדדים שמתנה את אישור מתן הגט בדרישות כספיות.

השינויים שעבר הענף בעשור האחרון:

מאבקים משפטיים הובילו להשוואת מעמדם המשפטי של זוגות חד-מיניים למעמדם של בני זוג במספר תחומים בהם: פונדקאות לבני זוג גברים, זכויות שוות בביטוח הלאומי, לרבות קבלת קצבאות שאירים ואלמנות, אישור הסכמי ממון לבני זוג מאותו מין, תעודות זוגיות ועוד.

ישראל לעומת העולם:

ישנו הבדל מהותי בין ישראל למדינות המערב

תעודת זהות

עו"ד איימי בכור-בוני

חברה: איימי בכור-בוני ושות' חברת עורכי דין.
תפקיד: מקימה ובעלים.

השכלה: תואר שני במשפטים מאוניברסיטת תל-אביב, קורס גישור בסמינר הקיבוצים (התמחה בגישור בדיני משפחה).

חזון: להמשיך להוביל את התחום ולהעניק שירות מקצועי חדשני ואיכותי בסטנדרט הגבוה ביותר.

צילום: סם יצחקוב

(מידע היכרות ותיאום), בהיעדר עורכי דין לתקופה של 45 יום.

על אף מטרתו המבורכת של החוק, ישנן מספר בעיות באופן שבו נחקק. הבעיה הראשונה, היא מחסור במשאבים כלכליים לקיים את החוק. כמו כן, ישנו מחסור בעובדים סוציאליים וכתוצאה מכך, יחידות הסיוע קורסות ופגישות לא נקבעות במועד

מצב הענף היום:

פתיחות חברתית הובילה לשינוי במודל המשפחה המסורתית. התוצאה היא ריבוי מודלים משפחתיים ובהם משפחות חד-הוריות, משפחות חד-מיניות ומערכות יחסים פוליאמוריים (אהבה ליותר מאדם אחד).

שיעור הגירושין בקרב זוגות ממשיך להיות במגמת עלייה. אם בעבר כל זוג שלישי התגרש, היום היחס הוא כמעט אחד לשניים, והיום אנשים מתגרשים אף יותר מפעם אחת. למעשה, מי שהתגרש פעם אחת הסיכוי שלו להתגרש שוב עומד על 50%.

הסביבה המשפטית בה פועל הענף:

תחום דיני משפחה עבר בשנים האחרונות מהפכה אמיתית. פסיקות תקדימיות של שופטי בית המשפט לענייני משפחה שמצאו את הפרצות בחוק, חוללו שינויים אדירים בכל היבט אפשרי.

בתחום משמורת על הילדים חל שינוי. עד לפני חמש שנים ברירת המחלוקת הייתה משמורת אם, זאת במסגרת חוק "חזקת גיל הרך" שקובעת כי ילדים עד גיל 6 יועברו אוטומטית לחזקת אימם. כיום חל שינוי במגמה וגם זוגות ובתי המשפט נוטים לאשר משמורת משותפת, חרף חזקת הגיל הרך אשר טרם בוטלה.

המגמה של משמורת משותפת הביאה עימה שינוי גם בגובה דמי המזונות. אם בעבר ניתן היה לאמוד את סכום דמי המזונות בעבור ילדים קטינים, הרי שכיום אין וודאות משפטית לגבי גובה המזונות והיא נגזרת של מגוון נסיבות, לרבות מקרים בהם נפסקו אפס דמי מזונות במשמורת משותפת.

גם לעניין הרכוש אין וודאות משפטית כבעבר; בעבר היה נהוג שרכוש שהגענו אתו לפני הנישואין שייך אך ורק לצד שהביא אותו. אלא שמספר פסיקות קבעו לאחרונה כי בנסיבות מסוימות, דירה שהייתה שייכת לצד אחד טרם הנישואים, תחולק באופן שווה בין שני בני הזוג. פסיקות אלה סותרות את חוק יחסי ממון ומרוקנות אותו מכל תוכן.

ביולי 2016 נכנס חוק חדש ששינה את פני הענף. החוק להסדר התדיינות, מחייב את הצדדים לפנות להליך גישור בטרם פנייה לערכאות משפטיות. מטרת החוק לאפשר לבני הזוג לפתור את הסכסוך ביניהם בשלב הראשון ללא התערבות משפטית ומחייב את בני הזוג להתייצב לארבע פגישות מהותיות